

رام - دوم شهریور

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- (۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- (۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- (۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

دوم شهریور

روز شنبه دوم شهریور سال ۱۲۷۱ هجری خورشیدی، مردم تهران و شمیران که سخت با وبا و قحطی درگیر بودند و روزانه شمار زیادی کشته می‌دادند، با به راه انداختن موجی از مراسم روضه خوانی و سینه‌زنی به این شرایط واکنش نشان دادند. تا هفده سال بعد همین مردم در اثر جنبش مشروطه بسیار دگرگون شده بودند و محمدعلی شاه مستبد را از قدرت کنار زده و آزادیخواهان مشروطه را بار دیگر برپا کرده بودند. در ۱۲۸۸ حاج مخبرالسلطنه (تصویر روبرو) والی جدید آذربایجان از اروپا وارد

تبریز شد و از طرف ستارخان و باقرخان و سایر مجاهدین و مشروطه خواهان استقبال با شکوهی از وی به عمل آمد.

در این میان ردپای تاثیرپذیری از ابرقدرتها نیز نمایان بود. در دوم شهریور ۱۳۰۰ اولین شماره از روزنامه طوفان به مدیریت محمد فرخی یزدی با کلیشه سرخ و سبک طرفداری از طبقه رنجبر و دهقان منتشر شد، که سردبیری‌اش را موسوی زاده یزدی بر عهده داشت. نمونه‌ای از تاثیر قطب دیگر قدرت بین‌الملل آن که در همین روز به سال ۱۳۳۲ شاه در اجتماع اعضای سابق اتاق بازرگانی و شورای عالی اتحادیه بازرگانان سخنرانی کرد و با اشاره به سرنگونی مصدق گفت خداوند مملکت ایران را از خطری بزرگ نجات داد!

در قلمرو پیرامونی ایران زمین این روز بیشتر با جنگ و جدلها و کشمکشهای استعمارگران مصادف بوده است. در ۸۹۵ سلطان سلیم اول عثمانی در نبرد مرج دابق بر قوای مملوک غلبه کرد و آسورستان را از مصری‌ها گرفت. در این نبرد عثمانی‌ها ۶۵ هزار و مملوکان ۸۰ هزار سرباز وارد میدان کردند و حضور توپ و سلاح آتشین در جبهه‌ی عثمانی برایشان پیروزی به ارمغان آورد. در ۹۸۷ اولین نماینده‌ی رسمی بریتانیا در سورات از کشتی پیاده شد و در ۱۰۶۹ جاب چارناک انگلیسی کارخانه‌ای را در جنوب شرقی هند بنیان گذاشت و این به طور سنتی آغازگاه تاسیس شهر کلکته دانسته می‌شود. یاسر عرفات (۱۳۰۸) هم در این روز زاده شد و ملا دادالله (جمال سعید) رهبر طالبان پاکستان در همین روز به سال ۱۳۹۱ در حمله‌ی ناتو کشته شد.

یاسر عرفات و معمر قذافی

ملا دادالله

در اروپا این روز با فرو افتادن شهرهای بزرگ مصادف بوده است. در دوم شهریور سال ۷۹ میلادی آتشفشانی وزو به مدفون شدن شهرهای پمپی و هرکولانوم و استایای انجامید. در ۴۱۰ میلادی ویزیگت‌ها به رهبری آلاریک دست به غارت رم گشودند. چهل و پنج سال بعد در ۴۵۵ میلادی این بار وندال‌ها به رهبری گنسریک بودند که دست به غارت رم گشودند، هرچند با پا در میانی پاپ لئوی اول قرار شد بناهای

شهر را نسوزانند و شهروندان رومی را نکشند. در ۵۶۴ هجری خورشیدی نورمن‌ها تسالونیکا را گرفتند و غارت کردند. در ۱۱۹۳ در جریان جنگهای استقلال آمریکا قوای انگلیسی وارد واشنگتن شدند و کاخ سفید و کپیتول و بخش مهمی از بناهای شهر را در آتش سوزاندند.

دریاسالار جرج کاکبرن و چشم‌انداز واشنگتن در حال سوختن

در دوم شهریور سال ۱۳۲۰ هیتلر فرمانی را امضا کرد که بر مبنای آن عقب‌مانده‌های ذهنی و افراد فلجی که زندگی گیاهی داشتند طی یک برنامه‌ی اوتانازی از بین می‌رفتند. سه سال بعد (۱۳۲۳) در همین

روز متفقین به پاریس حمله کردند و پنج سال پس از آن (۱۳۲۸) عهدنامه‌ی آتلانتیک شمالی عملیاتی شد و بلوک ناتو شکل گرفت. در ۱۳۳۳ حزب کمونیست آمریکا غیرقانونی شد، و در نتیجه نیروی چپ‌گرایان جوان یک دهه بعد به شکلی نامنتظره احیا شد. چنان که در دوم شهریور سال ۱۳۴۶ آبی هوفمن و پیروانش (تصویر روبرو) که حزب بین‌المللی جوانان (بیبی‌ها) را با گرایشهای آنارشستی تاسیس کرده بودند، با پخش کردن دلار و به هم زدن نظم عمومی بازار بورس نیویورک را به وقفه

وا داشتند. در ۱۳۶۸ هم رهبران قاچاقچیان مواد مخدر در کلمبیا به دولت این کشور اعلان «جنگ کامل» دادند! دو سال بعد در ۱۳۷۰ هم گورباچف از رهبری حزب کمونیست شوروی کناره‌گیری کرد و در همین روز اوکراین از شوروی مستقل شد.

دوم شهریور در اروپا با جنبشهای مذهبی خشن و استبدادگرا هم قرین است. در ۵۹۴ هجری خورشیدی پاپ اینوسان سوم منشور ماگنا کارتا که اولین قانون مشروطه‌ی انگلستان بود را نامشروع دانست. در ۷۲۸ هم مردم میتس در جریان یک غوغای یهودیان را به ایجاد طاعون متهم کردند و شش هزار نفر از شهروندان یهودی این شهر را به قتل رساندند.

این روز در سطح فرهنگ هم با چند رخداد مهم
گره خورده است. قدیمی‌تر از همه این که به سال ۳۹۴
میلادی دیوارنگاره‌ی اِسْمِت-آخوم (نگاره‌ی روبرو) در
مصر پدید آمد و در آن برای واپسین بار خط هیروگلیف
مصری در اثری باستانی نگاشته شد. در ۸۳۵ هجری
خورشیدی هم نخستین انجیل به دست گوتنبرگ چاپ
شد.

در دوم شهریور ۱۲۳۶ و حشت عمومی در آمریکا
به سقوط اقتصادی انجامید، و در ۱۲۷۰ توماس ادیسون
اختراع دوربین فیلمبرداری را ثبت کرد. در ۱۳۷۴ شرکت
مایکروسافت ویندوز ۹۵ را به بازار عرضه کرد و در ۱۳۸۵

اتحادیه‌ی بین‌المللی اخترشناسان مفهوم سیاره را بازتعریف کرد. بر این مبنا پلوتو در رده‌ی سیاره‌های کوتوله

جای گرفت